

Eldre med alvorleg psykisk lidning døgntil behandling

Alvorleg psykisk lidning, dvs. psykoseliding, alvorleg depresjon, mani eller bipolar lidning, er forholdsviss sjeldne tilstandar, og ca. 1 - 3,5 % av innbyggjarane vil få ei psykoseliding i løpet av livet. Alvorleg psykisk lidning kan føre til langvarig og stort funksjonsfall og omfattande hjelpebehov, mens andre kan ha eit meir kortvarig sjukdomsforløp. Pasientar med alvorleg psykisk lidning får ofte både poliklinisk behandling og døgntil behandling i spesialisthelsetenes- ta.

Utval og definisjonar

Pasientar i alderen 65 år og eldre som i 2014–2018 hadde minst eitt døgntil behandling i psykisk helsevern eller tverrfagleg spesialisert behandling av ruslidningar, med alvorleg psykisk lidning som hovud- eller bitilstand er inkludert. Alvorleg psykisk lidning er definert ved ICD-10-kodane F20–29, F30.1, F30.2, F30.8, F30.9, F31, F32.3, F33.3.

Døgntil behandling er definert som opphald på meir enn null døgn i psy- kisk helsevern eller TSB. Døgntil behandling med mindre enn åtte timar mellom utskriving og ny innskriving er slått saman. Opphald lengre enn 365 dagar er ekskludert. Årsratane er registrert på året pasien- ten blei utskriven.

Buområde	Tal pasientar	Tal opphald	Døgn per opphald
OUS	54	69	54,1
Diakonhjemmet	36	50	47,7
Ahus	90	118	46,6
Stavanger	77	110	41,7
Vestre Viken	88	134	37,7
Østfold	54	76	36,5
Vestfold	41	54	34,8
Bergen	130	205	34,7
Innlandet	87	135	34,4
Lovisenberg	31	45	34,1
Telemark	45	74	34,0
St. Olavs	72	133	31,7
Finnmark	20	31	29,8
Nord-Trøndelag	28	43	29,7
Nordland	21	30	26,5
Helgeland	16	24	26,0
Fonna	54	93	26,0
Sørlandet	63	104	25,1
Møre og Romsdal	64	109	25,0
UNN	39	74	24,9
Førde	30	52	22,9
Noreg	1 141	1 764	34,2

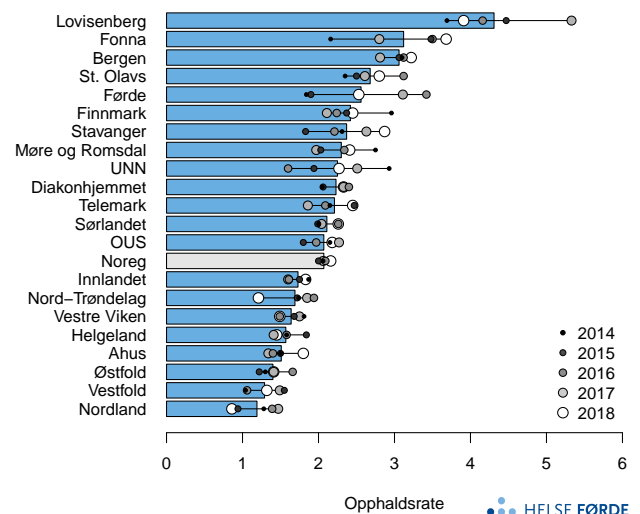
Døgntil behandling for eldre (65 år +) med alvorleg psykisk lidning i psykisk helsevern og tverrfagleg spesialisert behandling av rusli- dingar. Tal pasientar, tal opphald og døgn per opphald fordelt på buområde og landet. Gjennomsnittsverdiar per år (2014-2018).

Resultat

Kvart år hadde 1 141 eldre med alvorleg psykisk lidning døgntil behandling i psykisk helsevern eller tverrfagleg spesialisert rusbehandling, til saman 1 764 opphald per år i Noreg.

Pasientraten varierte i buområda frå 0,9 til 3,0 eldre med alvorleg psykisk lidning i døgntil behandling per 1 000 innbyggjarar per år.

Opphaldsraten varierte i buområda frå 1,2 til 4,3 døgntil behandling per 1 000 innbyggjarar, med 2,1 som gjennomsnittleg årsrate. Opphald for eldre med alvorleg psykisk lidning varte i gjennomsnitt 34 døgn, og varierte mellom buområda frå 23 til 54 døgn per opphald.

Kjelde: NPR/SSB

Opphaldsrater for eldre (65 år +) med alvorleg psykisk lidning i døgntil behandling. Tal døgntil behandling per 1 000 innbyggjarar, fordelt på buområde og landet. Søylene viser gjennomsnittsverdiar per år for perioden 2014-2018 og prikkane representerer ratar for kvart av åra. Ratane er justert for alder og kjønn.

Kommentar

Det er stor variasjon i døgntil behandling for eldre med alvorleg psy- kisk lidning, og opphalda er i gjennomsnitt meir enn dobbelt så lange i hovudstadsregionen som i buområde med kortast opphald.

Variasjonen er uønska og det er sterk mistanke om at eldre med alvorleg psykisk lidning ikkje har eit likeverdig behandlingstilbod.